

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülete

8200 Veszprém, Jutasi út 18/2.

VIII. évfolyam 2011/3. sz.

Kedves Kollégák!

Az EKE Hírlevél szeptemberi számában egyrészt a Pécssett rendezett közgyűlés beszámolóit, a szakmai konferenciáról és továbbképzésről készült összefoglalót és a szakmai napon elhangzott előadások szerkesztett változatait olvashatják. Másrészt a tagkönyvtárainkat érintő elmúlt hónapokban történt eseményekről is igyekeztünk hírt adni. Remélem, hogy sokak számára öröm lesz újraélni a Pécssett elhangzottakat, illetve akik nem tudtak jelen lenni a találkozón, azok sok hasznos információhoz jutnak.

Továbbra is várjuk a Kollégák beszámolóit!

Címünk: Sapientia Könyvtára: biblio@sapientia.hu

ELNÖKI BESZÁMOLÓ

az Egyházi Könyvtárak Egyesülete 2010-2011-es évadának eseményeiről

Kedves Kollégák!

Beszámolómban a legutóbbi közgyűlés óta eltelt időszak alatt végzett munkáról szeretnék számot adni.

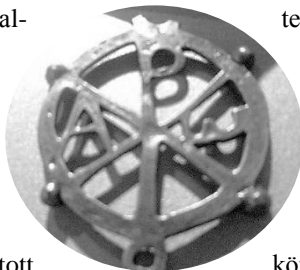
A 2010-es választások után új kultúrpolitikával, új döntéshozókkal találkoztunk. Különösen nagy változások történtek az egyházak és a kultúra területén. Létrehozták az egyházi ügyekkel foglalkozó államtitkárságot, és ki-nevezték Szászfalvi László államtitkárt. Szeptember elején a Gáborjáni Szabó Botonddal és Köntös Lászlóval meglátogattuk Szászfalvi László államtitkár urat, aki nyitottságot tanúsított

ügyünk irányába. Elmondtuk a problémáinkat, törekvéseinket: a jogszabályi környezetből, pályázati kiírásokból adódó hátrányokat, a dolgozók státuszával kapcsolatos problémáinkat, a gyűjteményi

támogatások ügyét. Kérte, hogy a készülő egyházi salátatörvény megalkotásához tegyünk javaslatokat. Ígérte, hogy problémáinkban segíteni fog minket. Elmondta, hogy megvizsgálták annak lehetőségét, hogy az egyházi közgyűjteményi támogatást átalakíthatnák-e normatív támogatássá. Erre azután nem került sor. A szeptember végi elnökségi ülésen

összeállítottuk a javaslatunkat, főbb problémáink vázlatát. Ebben a gyűjteményi támogatások ügye mellett a pályázatok körének szűkülése, és nem utolsósorban az egyházi

könyvtárosok hátrányos megkülönböztetése a jogok, juttatások, illetmények terén szerepelt. A javaslatot államtitkár úrnak és az egyházak vezetőinek is eljuttattuk. A javaslatok többségét az egyházi vezetők is támogatták.

Ősszel felkérést kaptunk jogszabálytervezet véleményezésére. Az önállóan működő közgyűjtemények számára meghatározandó szakmai mutatókról szóló miniszteri rendeletet véleményeztük. A rendelet szövege alapján a jogszabálytervezet nem érinti az egyházi gyűjteményeket. Ennek ellenére fontosnak tartottuk, hogy a mi szempontjaink is elhangozzanak.

Novemberben az NKA Könyvtári Kollégiuma véleményezésre küldte középtávú stratégiájuk tervezetét. A tervezet a következő pontok kaptak kiemelt helyet: a Márai program, a szolgáltatásfejlesztés (különösen a gyermekek és hátrányos helyzetűek számára), a könyvtári hálózat egészét érintő szolgáltatások fejlesztése és a határon túli könyvtárak támogatása. A válaszban megfogalmaztuk, hogy kulcsfontosságúak számunkra az NKA-s pályázatok, és a korábbi pályázatok folytatását is nagyon fontosnak tartjuk, de emellett szükség volna az informatikai infrastruktúra fejlesztését, retrospektív katalóguskonverziót, a szakmai kiadványok megjelenítését támogató pályázatokra is. Jeleztük, hogy a dokumentumvásárlás támogatására is szükség volna. Felhívtuk a figyelmet, hogy az egyházi gyűjtemények egy része nem tud indulni a pályázatokon, az ő számukra is lehetővé kellene tenni a pályázást.

Az új év első negyedében ismét a jogszabályok módosítására készült tervekkel kellett véleményeznünk. Egyik legfontosabb ezek közül a 150/1992. Korm. rendelet módosítása volt, ami a közgyűjteményi közalkalmazottak jogviszonyával kapcsolatos egyes kérdéseket szabályoz: elsősorban a munkakörök betöltéséhez

szükséges képesítési követelményeket. A módosítás ezt az új képzési rendszerhez igazította, valamint eltörölte a kötelező gyakornoki időt. A módosítással egyetértettünk, de ismét felhívtuk a figyelmet, hogy az egyházi gyűjtemények dolgozói jelenlegi státusza alapján a közalkalmazottakra vonatkozó jogszabályok nem vonatkoznak. Ez hátrányos helyzetbe juttatott bennünket, és a gyűjtemények szakmaiságát is károsan befolyásolhatja.

Az elmúlt egy hónapban a figyelmünk a Márai programra irányult. Sajnálattal hallottuk a keret megkurtítását. Talán ez a magyarázat arra, hogy míg az előző kormány tervei szerint 19 egyházi könyvtár kerülhet bele a Márai program kedvezményezettjei közé, addig most tudomásunkra jutott, hogy egyetlen egyházi gyűjtemény sem vehet részt a programban. Tiltakozásunkat elküldtük Szászfalvi László államtitkár úrnak és Jankovics Marcell úrnak, az NKA elnökének. Jankovics Marcell elnök úr telefonon felhívott és ígéretet tett, hogy szót fog emelni az érdekünkben. Bábel Balázs érsek úr javaslatára a tiltakozó levelet elküldtük Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes úrnak is. Bábel érsek úr szintén közbenjárt az érdekünkben. (A közgyűlés után érkezett meg Szöcs Géza államtitkár úr levele, melyben ígéretet tett, hogy a Márai program második körébe az egyházi gyűjteményeket is bevonják.)

A 2009. novemberében tartott 15 éves jubileumi konferenciánk előadásait a Tiszta Formák Alapítvány támogatásával sikerült megjelentetni Hagyomány, egyesség korszerűség címmel. A szerkesztői munkát Gáborjáni Szabó Botond (Tiszán-

tüli Református Egyházkerület Nagy-könyvtára) és munkatársai végezték.

A korábbi évekhez hasonlóan működési költségek támogatására nyújtottunk be pályázatot az NCA-hoz. Sajnos az NCA-nál is komoly megszorításokra került sor, ez meglátszott az elnyert összegben is.

Mostani közgyűlésünk költségeinek részbeni fedezésére pályázatot nyújtottunk be az NKA-hoz is az első féléves pályázati kiírás alkalmával. Megbízási díjakra, terembérletre, étkezésre stb. kaptunk támogatást.

A pályázati támogatásokra nagy szükségünk is volt. az elmúlt és a jelen év sok olyan kiadást hozott, ami a korábbi években nem jelentkezett, ezért a megtakarításokhoz is hozzá kellett nyúlnunk.

Ezek között első helyen az Unitas közös katalógus és portál áll. Az Unitas megvalósítására az NKA-nál 2010-ben nyertünk pályázati támogatást, mely a megvalósítás költségeinek a felét biztosította. A másik felét a csatlakozó könyvtárak befizetései és az EKE tartalékai fedezték. Az idei év elején megkezdődött az Unitas rendes működése. Az előzetes kalkulációk szerint 30 könyvtár csatlakozása esetén válik az Unitas önfenntartóvá. Sajnos ezt a számot még nem sikerült elérnünk, bár közel vagyunk hozzá. Ezért az ezévi fenntartási költségek egy része ismét az EKE számláját terhelte. Nagyon fontos, hogy ezeknek a költségeknek a fedezete megfelelő számú tagkönyvtár csatlakozásával és azok pontos befizetéseivel biztosított legyen.

Az eddigi pozitív visszajelzésekből azt tapasztalom, hogy az egyházi könyvtárak

és az EKE megítélését, megbecsültségét komolyan növeli a közös katalógus. A világi kollégák, és a mi közösségünk tagjai is szívesen használják, és sok segítséget ad a napi munkához.

A jelen év kiadási oldalát terhelni még az EKE honlapjának megújítása is. Az EKE eddigi honlapja sok éve szolgálja az Egyesületet. Ezúton szeretném megköszönni Nagy Balázs kollégának, a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár munkatársának, hogy eddig sok-sok munkával létre-

hozta és gondozta a honlapot. Azonban elkerülhetetlen volt a honlap új, korszerű alapokra helyezése. Ezt külsős informatikus bevonásával végeztük el. Mivel az Unitas elindítása óta az EKE saját szervertel rendelkezik, a honlapot is ezen helyeztük el.

Beszámolóm végére maradt még egy nagyon fontos mondanivaló. Szeretnék köszönetet mondani mindazoknak, akik az elmúlt évben időt és fáradságot nem kímélve szolgálták az EKÉ-t, vitték a napi ügyeket. Elsősorban a titkárnak, Orosz Annának szeretnék köszönetet mondani sok-sok munkájáért, kiállásáért, biztató szavaiért. Szeretném megköszönni a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Könyvtára munkatársainak, elsősorban Zsohovszky Mártinak, hogy a Hírlevelet szerkesztik. Nagyon szép, tartalmas és színvonalas a Hírlevél, köszönet érte. És végül szeretném megköszönni az egész elnökségnek az elmúlt év munkáját, és számítok rájuk a következő évben is.

Baranya Péter
elnök

TITKÁRI BESZÁMOLÓ

Tisztelt Közgyűlés,
Kedves Kollégák,
évről évre ugyanazzal a hasonlattal élve kezdem beszámolómat, amikor tevékenységemet egy háziasszony kézzel nem fogható dolgairól beszélünk.

Egy itt ülő kedves barátom azt mondta, – ismerve konferenciánk témáját is, – hogy most a változatosság kedvéért egy rendszergazdához hasonlítsam feladatomat. Ahogy a rendszergazdának is csak a távolléte érezhető, de az a sokórányi munka, amit végez, az nem, ugyanígy én sem tudok látványos dolgokat felmutatni. Ellenben mindennek nagyon örülök, amikor látom, hogy működik.

Legfőbb feladatomnak az elnök – elnökség – felügyelő bizottság – és könyvtáraink, benne pedig a kollégák segítségét tartom.

Így igyekszem részt venni az elnökséggel való együttgondolkodásban, biztosítani a szükséges adatok és információk kezelését, adott helyre és időben való eljuttatását. Az EKÉ-re fordított időm javát továbbra is

- a pályázatok,
- a közgyűlésre való előkészületek és
- a gazdasági ügyekkel való foglalatosság teszi ki.

Továbbra is nagy örömet okoz, amikor a kollégákkal levelet válthatunk – legyen az hivatalos, segítségkérő, vagy esetleg személyes jellegű megkeresés. Hiszem, hogy egyesületünk egyházi voltának egyik legjelentősebb része pont az, hogy konferen-

ciáinkat és találkozásainkat a szakmán és esetleges azonos vagy hasonló érdeklődésen és gondolkodáson túl a lelkeség is jellemzi. Kívánom és bízom benne, hogy ezt minél többen érezzük így.

A továbbiakban szeretnék még néhány gondolat erejéig kitérni arra, hogy ahogy én is segítőként igyekszem betölteni megbízatásomat, ugyanúgy ezt várom a kollégáktól is.

Az elmúlt 10 héten belül 3 fajta számlát állítottam ki: a rendes tagsági díjról – a konferenciadíjról – s végül a közös-katalógus díjáról.

A számlák teljesítésének határidejét az jellemezte, hogy határidőn belül még a fele sem, kb. 30-40% érkezett be. Még most is van teljesítetlen számlánk.

Két esetben is megtörtént az alábbi szituáció: a konferenciára kiküldött számla megfejelésének módosítását kérték, mondván, hogy rossz nevet írtam – természetesen a kérést teljesítettem. Ugyanakkor leellenőriztem a jelentkezési lapokat. Kiderült, hogy nem én írtam rossz nevet, hanem a kedves kolléga adott meg rosszat. – Ez apróságnak tűnik, de ha figyelmesebben olvassuk el a kéréseket, lehetőségeket, akkor mindkét félt megkíméljük a felesleges és plusz munkától.

Ugyanakkor egy másik, szokatlan tapasztalatomat is szeretném megosztani. Miután kérésre kiküldtem a hitelesített számlamásolatot, a kolléga egy bocsánatkérő levelet küldött, amiben jelezte, hogy az eredeti is megérkezett, csak hetekig nem nyitotta fel a borítékot, amiben volt.

Ez is apróság, de egy nagyon figyelmes gesztus, ami rögtön derűt és örömet teremt az ember lelkében.

Az évről évre jelzett problémát, mi szerint a határidők betartása nem erőssége a kollégáknak, szeretném a kollégák szívére helyezni.

• ez a kérés a mindenkori titkár kérése, akinek saját munkahelyén betöltendő fe-

ladata is van, minthogy a teljesítetlen számlák után fusson, de legalább annyira fontos,

• hogy ki-ki tegye meg magáért is, hogy elmondhassa, hogy minden ékesen és szép rendben történik

Orosz Anna
titkár

KAMARÁSI BESZÁMOLÓ

A gazdasági beszámoló előtt újra hadd tegyem hangsúlyossá mindenki számára, hogy az EKE kamarása Berecz Ágnes, de azért én állok itt, mert mi a feladatainkat egymás között felosztjuk, együtt végezzük, ill. mindent megbeszélünk.

Ugyan csak fontos minden alkalommal elmondani, míg az elnöki és titkári jelentés a közgyűléstől közgyűlésig tartó időszakot öleli fel, addig a gazdasági jelentés mindig az előző naptári évre vonatkozik.

A közgyűlésre való regisztráció alkalmával egy-egy könyvtár képviselője kézbe kapta írásos formában a 2010. évre vonatkozó pénzügyi jelentést.

Minden év rendszeres kiadása

- a működési költségek,
- valamint az éves közgyűlés és konferencia.

A tavalyi évben több rendkívüli kiadásunk is volt.

- az UNITAS közös katalógus beindítása
- és 3 kiadvány:
- a 3 évenként megjelenésre kerülő Név-tár,
- az EKE Füzetek 1-2. számának nyomdaköltsége (ami sajnos azóta nem folytatódott)

• és a jubileumi kötetünk, ami a közgyűlési regisztráció alkalmával szintén mindenkihez eljutott.

Itt fontos megjegyezni, hogy a fent megnevezett rendkívüli kiadások túlnyomó részben pályázati pénzből kerültek kifizetésre, de jelentős önerőre is szükség volt.

Jelenlegi pénzkészletünk: 4M 850E Ft – de ezt követően vannak a jelentős kiadások:

- pécsi és BETH konferencia költségei
- honlap felújítás
- UNITAS üzemeltetési költségei.

Orosz Anna - Berecz Ágnes

SZAKMAI KONFERENCIA ÉS TOVÁBBKÉPZÉS

A pécsi közgyűlés szakmai konferenciáját a Dóm Múzeumban **Baranya Péter** elnök nyitotta meg. A rendezvény kezdetén az egyházi könyvtárak kettős jellegéről beszélt. A könyvtár egyrészt egyfajta szakrális tér, a tudományok szent tere. Másrészt a könyvtár a technológia fejlődésével, az internet világában átértelmeződött könyvtári tér, az online katalógusok, web-könyvtárak, könyvtári portálok tere. Ezt a kettős jelleget igyekezett bemutatni az idei pécsi találkozó.

• Tátrai József

Első meghívott előadó **Tátrai József** a Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola rendszergazdája, és web programozója volt. Előadásában **könyvtári portálokról, azok készítéséről, illetve üzemeltetéséről** beszélt. Ha portált szeretnénk könyvtárunknak, több kérdésre kell választ találnunk: Miért van rá szükség? Mi célja lesz? Kinek fog szolgáltatni, és milyen tartalmat közvetít majd a portál? A portál világos céljainak lefektetése után következhetnek azok a kérdések, amelyek a portál anyagi feltételeinek garantálást célozza meg. Milyen pénzből lesz elindítva, illetve honnan lesz forrás az üzemeltetésre? (A pályázatok sokszor csak az indítást támogatják.) Ezekon túl szükséges a technikai feltételek biztosítása, választani kell Domain nevet, szervert (ami lehet saját vagy külső), illetve személyi feltételeket is garantálni kell, olyan embert kell keresni, aki ért hozzá, meg-

tervezi, elkészíti, illetve aki majd üzemeltetni és fejleszteni fogja. Az előadó szerint egy portálnál az a fontos, hogy élő és interaktív tartalmat közvetítsen. Minden portálnak többféle arca van, nem lehet úgy kézbe venni, mint egy könyvet, megjelenésében, stílusában koherens, vezeti az olvasót, de egyszerre lehet nagyon sokrétű, összetett és színes is. Mindezek eléréséhez, a jövődöbéli portál elkészítése

előtt, az indítás és üzemeltetés alatt fontos a folyamatos párbeszéd a fejlesztő és a megrendelő között. Gyakori hiba, hogy a megrendelő csak a készítési folyamat legvégén véleményezi, amikor már nagy változtatásokat nehéz kivitelezni. A tervezési fázisban kell meghatározni, hogy pontosan hova lehessen kattintani, mert ezek módosítása később nagy gondot

okozhat. Ezután kell kialakítani a működő portál sablonját, ami olyan kell, hogy legyen, amihez a könyvtáros is hozzá tud férni, hogy hírt feltöltsön, adatokat kérdezzen le. Ennek funkcionálisan jól kell működni, ha hibák vannak benne, azok az üzemeltetésekor folyamatosan vissza fognak térni és később több problémát is okozhat. Nagyon fontos a portáloknál az archiválás és az egyes korábbi fázisok mentése is. Miután a fejlesztő elkészítette a portált ezután jön az üzemeltetés, amire legtöbbször nem gondolnak. A portál üzemeltetésekor újabb költségeket okoz a szerver, aminek működtetése, rezsije jelentős lehet, illetve szükséges hozzá a

szaktudás, aki kezeli azt. Ha vírus támadja meg, vagy ha a szerveret valamilyen fizikai kár éri (pl. csőtörés) az újabb jelentős költségeket okozhat. (Érdemes rá biztosítást kötni.) Éppen ezért fontos, hogy legyen a portálnak egy gazdája, aki frissíti, karbantartja és fejleszti, ennek eredményességét az informatikus és a könyvtáros jó kapcsolata garantálja.

• Keveházi Katalin

Ezután **Katalógus 2.0** címmel **Keveházi Katalin** tartott előadást, aki informatikai főigazgató-helyettes a SzTE Egyetemi Könyvtárban. Manapság egyre gyakrabban emlegetik, hogy a lassan 10 éve kialakult rendszereknek (interneten elérhető tartalmaknak, illetve a webes könyvtári szolgáltatásoknak) is lassan gyökeres megújulásra van szüksége. Ezt szokták szakmai körökben „2.0” jelzővel illetni, mert elérkezett az idő a megújulásra tovább fejlesztésre, ilyen értelemben lehet beszélni web 2.0, könyvtár 2.0, felhasználó 2.0, illetve katalógus 2.0-ról is. A katalógus első fejlesztései által megvalósult számítógépes majd internetes verziók jól működnek, de azért nem tökéletesek. Sok szempontból fontos az újragondolás, és a felhasználók igényei szerinti fejlesztések megvalósítása. Ehhez át kell gondolni, hogy milyen lesz a jövő könyvtára? Milyen szerepet fog betölteni a jövőben a könyv, és lesz-e egyáltalán szükség könyvtárra? Mindenesetre a jövő könyvtárának fel kell készülnie sokrétű (webes) szolgáltatásokra, amelyek fő mozgató rugója a jövő 2.0-ás katalógusa lesz. Az

előadó rámutatott, hogy a könyvtárak jó úton haladnak: megvalósultak a közös keresőfelületek és a közös katalógusok, megjelentek az új dokumentumtípusok, és a felhasználók között is megjelent egy új olvasótábor, akinek újfajta igényei vannak. A hagyományos tárgyszavas keresést a 90-es évektől felváltották az új lehetőségek, de a katalógus 2.0-nak ezt is túl kell szárnyalnia: az informatikai fejlődés ennél sokkal korszerűbb megoldásokat is enged. A katalógus és a könyvtár új (webes) szolgáltatásaival együtt megvalósulhat a virtuális könyvtár, amely rendkívül sokrétű. Lássunk néhány példát: az új katalógusban minden dokumentumtípust egyetlen katalógusban lehet majd keresni, a könyvek korábbi kiadásai is fel lesznek tüntetve, és ráépített lehetőségként meg tudja majd jeleníteni, hogy hol lehet kölcsönözni, megvásárolni, letölteni, tehát megmutatni a hozzáférés pontos részleteit. A jövő katalógusa tehát hatalmas információ halmazból szűri majd ki fontos adatokat. A mai legmodernebb katalógusok ezért már úgy készülnek, hogy a találati listát megfelelő szempontok szerint szűkíthetjük, így gyorsan és könnyedén megtalálhatjuk majd a keresett művet az igényeinknek megfelelő formában. A katalógus 2.0 könnyen kezeli majd a metaadatokat: médiatékában, akár 30 másodperces filmelőzetest is lehet nézni, a képtárban a képeken az arcokhoz párosított neveket is meg lehet tekinteni, illetve a nevekre is rákereshetünk. A jövő katalógusainak a kölcsönzést és a könyvtárközi kölcsönzést is sokkal gördülékenyebben és gyorsabban kell kezelnie.

• Béniné Virág Mária

A következő témáról „**A távhasználat erősödése a könyvtárakban – új eszközök a célközönség elérésében**”

Béniné Virág Mária beszélt, aki a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban informatikai osztályvezető. Előadását azzal kezdte, hogy 26 évvel ezelőtt 1985. március 15-én jegyezték be a világ első domain nevét a „symbolic.com”-ot, az első magyar internet címet 1991-ben regisztrálták és a kezdetek óta eltelt idő alatt folyamatosan fejlődött az internetes világ. 1997-ben Jorn Barger találta ki a „weblog”-okat amelyek egyfajta gyakran frissített oldalak, amik más cikkekre mutatnak a weben, gyakori megjegyzésekkel és olyan, mint egy útikönyv, napló, aminek saját olvasótáborra van. Az internet fejlődése kihatott a könyvtárakra is. Az innovációt támogatva írták ki a könyvtáraknak a pályázatokat, először tematikai pályázatsorozatot indítottak, majd 2003-tól elindították az „e-Magyarország”-ot, támogatták a digitalizálást és portálprogramokat, 2008-tól elindultak a TIOP eszközfejlesztések, és a TÁMOP olvasásfejlesztés, valamint a Web 2.0 szoftverek eszközeinek integrálása a portálba és a könyvtári rendszerbe. A pályázatok eredményeként elindították vagy bővítették az online – 7*24 órás – szolgáltatásokat. A pályázatok hatására elindult az országos rendszerekhez igazodás, és összehangolt fejlesztések születtek (ODR, MOKKA, MATARKA, Köztaurusz). Együttműködés indult a régió kulturális és oktatási intézményeivel. Mindehhez természetesen mindenütt informatikai fejlesztésekre van szükség. Az innováció eredményeként létrejövő új könyvtárakat nevezhetnénk a „könyvtár 2.0”-nak, amely a 21. század eleji könyvtári szolgáltatások lazán meghatározott modellje, amelyben a szolgáltatások interak-

tív módon alakíthatók és vehetők igénybe, és amely Web 2.0-ás alapelvekre és közösségi alkalmazásokra épül. A könyvtár 2.0-ban a felhasználók, a passzív olvasói (fogvasztói) szerepkörből kilépve, közreműködhetnek az e-gyűjtemények alakításában, részt vehetnek a tartalmi indexelésben, a szolgáltatásokat egyéni igényeikhez igazíthatják, ezáltal kétirányú információ-áramoltatásra helyeződik a hangsúly. A könyvtár 2.0 tehát igényli a könyvtári portálok megújulását. A portálfejlesztés a mai kornak megfelelően kell, hogy történjék: az interaktivitás és a távhasználat szerepének is érvényesülnie kell. A portálon meg kell jelenjenek a közösségi hírmegosztó szolgáltatások, lehetőséget kell teremteni az azonosítás alapú távhasználatra (beiratkozás, hosszabbítás), a Digitális tartalomszolgáltatásra, és hogy az Elektronikus dokumentumokat kölcsönözni lehessen. A honlapokat ezeken túl új tartalmakkal is bővíteni kell. Az új(típusú) felhasználók igényei szerint kell a honlapokat létrehozni. Az elavult adatbázis kezelő rendszereket le kell cserélni.

Az előadó ezután konkrét példaként a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár új internetes portáljának megújítási munkáiról beszélt, bemutatta, hogy a fejlesztés eredményeként új design és új honlap-szerkezet jött létre, megteremtették az interaktív honlap lehetőségét, új tematikus oldalakat indítottak, elkészült egy mobiltelefonra optimalizált változat és egy akadálymentesített honlap is. A portálon teljes egészében megújult a felület és megújult a tartalom. Ezeken túl az új portálon online szolgáltatásokat nyújtanak külön-

bőző célcsoportok számára. A fejlesztések igyekeznek használni a web 2.0-ás lehetőségeket is: hozzászólás lehetséges közvetlenül a cikkekhez. Formailag megújították a hírlevél-szolgáltatást. Eseménynaptárt hoztak létre a FSZEK tagkönyvtárakban szervezett programokról, létrehozták a „Címkefelhő”-t, melyben a portál szerkesztők címkével jelölik a cikkeket, így témák szerint rendezik a honlapra feltöltött tartalmakat. Tematikus oldalakat indítottak az életkorok, illetve egyes szakterületek számára is. Az előadó zárásul a könyvtárról, mint közösségi térről beszélt. Szerinte számos kezdeményezés van virtuális közösség létrehozására pl. könyvtári fórum, -chat, -blog stb. Az idő majd eldönti, melyik kezdeményezés lesz életképes, és melyik lesz az enyészete.

• Bánkeszi Katalin

A rövid kávészünet után az „**Elektronikus teljes szövegű tartalomszolgáltatás, digitális könyvtárak, repozitóriumok létrehozása**” címmel tartott előadást

Bánkeszi Katalin, az Országos Széchényi Könyvtár Elektronikus Dokumentum

Központ vezetője. Az előadó elsőnek a digitalizálás célját határozta meg. Alapvetően fontos lehet könyvek megőrzése, a könyvtár saját példányának védelme, illetve átmentése (elég például a természeti katasztrófákban megsemmisült könyvek-re, kódexekre gondolnunk.) Adott esetben a digitalizáláskor az esetleges hiányzó oldalak is pótolhatók. Ezekon túl a könyvek elérhetősége is növekszik, jóval többen

férhetnek hozzá, mint a hagyományos kölcsönzésnél. A digitális tartalom a papíralapú dokumentumokhoz képest új minőséget, új szolgáltatásokat, új értelmezést ad. Nem ugyanúgy kell feltárni, szolgáltatni, hozzáférhetőségét biztosítani. Elektronikus környezetben – a dokumentum szavaira való keresés miatt – a keresettség sokszorosára nő, nem csak a bibliográfiai adatokra, hanem adott esetben a tartalmakban illetve magában a szövegben is kereshetünk. Más szempontból nézve a digitális tartalom térben, és fizikai mivoltában is kitágul, hiszen ma már a szerzők eleve elektronikusan dolgoznak. Így sokkal kisebb költséggel meg lehet jelentetni (nem kell nyomda és papír díját külön fizetni). Akár szélesebb körhöz, határokon túlra is eljuthat egyszerűen, és olcsón. Nemzetközi szinten lehetőség van a digitalizált dokumentumok megosztására, illetve egyes országok közti cserékre is. Amikor digitalizálunk alapvető szempont, hogy az elérhető legmodernebb technológiákat alkalmazzuk, akkor is, ha a közvétele még bizonytalan, vagy kényszerűség miatt csak lebutítva fogjuk tudni közléseni, legyen meg archiválva a jó minőségű verzió is. Hogyan tegyük hozzáférhetővé? Helyi gépeken vagy zárt hálózaton esetleg az interneten? Mindenképpen figyelni kell a szerzői jogi korlátozásokra. Mielőtt cselekszünk, feltétlenül tájékozódjunk, hogy a digitalizált dokumentum jogi védettség alatt van-e. Óvatosnak kell lennünk, mert különben súlyos büntetéseket fogunk fizetni. Amikor digitalizálni kezdünk fontos leszögezni, hogy mivel és kivel digitalizálunk, és milyen minőségben. Az előadó – számomra meglepő – meggyőződése szerint Magyarországon kihasználatlan eszközök vannak, és arra is utalt, hogy rövidesen több pályázatot is ki

fognak írni, hogy a könyvtárak digitalizálják dokumentumaikat. Amennyiben forrás hiányokkal küzdünk, legyen számunkra világos az, hogy mit és miért szeretnénk digitalizálni, ennek függvényében próbáljuk meg támogatni találni erre a munkára. Számos digitális könyvtár létezik már (pl. MEK, EPA stb.), amikben sokféle formátumban vannak a dokumentumok. Léteznek tematikus könyvtárak, képek, hanganyagok, filmek (pl. NAVA, MDK stb.) könyvtára, amelyek által több új szolgáltatást (multimédiás szolgáltatások, képeslapküldő, képelőhívás, nyomtatás, mentés stb.) vehetünk igénybe.

• **Komár Éva, Labundy Dávid**

Szakmai napunk zárásaként a Petőfi Irodalmi Múzeum **digitális kiállításairól** beszélt **Komár Éva** és **Labundy Dávid**. Az előadók véleménye szerint a hagyományos értelemben vett kiállítások ideje lejárt.

Ahhoz, hogy egy múzeum látogatókat csalogasson be a kiállításaira használnia kell a technikai újdonságokat, és a bennük rejlő lehetőségeket. Ma sok múzeum képei, kiállítási tárgyai megtekinthetők az adott intézmény honlapján, illetve összegyűjtve portálokon is. Ezért egyesek otthon karosszékéből végig tudják nézni a tárlatokat, anélkül, hogy valójában belépnének a múzeumi „szent térbe”. Talán számunkra ez még furcsának tűnhet, de nem szabad elfelejteni, hogy a fiatalság számára már korántsem az. A 21. századi múzeumnak tehát olyan élményt kell nyújtania, amely megmozgatja a látogatót, új érzéseket, benyomá-

sokat, izgalmas tapasztalatokat ad. A múzeumok korábbi funkciója a gyűjtés, és megőrzés átalakulóban van, és egyre hangsúlyosabbá válik maga a közlés. Általános cél, hogy minél több korosztályt megszólítson a kiállítás, és ezt interaktivitással kívánják elérni, hogy a látogató ne csak passzív szemlélő maradjon. Sokan úgy érzik, hogy tudomány fejlődése, a múzeumok átalakítása közben a műtárgyak értéke csökken. Az előadók szerint ez nem igaz, egy digitális másolat sosem nyújt azonos élményt, azzal mikor az ember elmegy és belép a múzeumi térbe. Magyarország múzeumai a nyugati színvonalhoz képest azért le vannak maradva. Ennek ellenére vannak törekvések, hogy azokat az ötleteket, amiket korábban külföldön sikeresen alkalmaztak, itthon is megvalósítsák. Jó pár ilyen kiállítása volt már a Petőfi Irodalmi Múzeumnak is. Az előadók tapasztalatai szerint az informatikai berendezéseknek mindig csak eszköznek kell maradnia, hogy bemutassa azokat a tárgyakat, emlékeket, amiket szemléltetni akarnak.

Általánosan megállapítható, hogy a komolyabb informatikai berendezések nagyon drágák, de jó ötletekkel és praktikus kivitelezéssel és sok fantáziával olcsóbban is meg lehet valósítani. Viszont az is elmondható egyben, hogy az a múzeum, amely meg tud a kor kihívásainak felelni, az valóban képes embereket is csalogatni kiállításaira.

Tegzes Béla
Sapientia Könyvtár

BESZÁMOLÓ A DEBRECENI REFORMÁTUS NAGYKÖNYVTÁR TEVÉKENYSÉGÉRŐL

(melyet jórészt előírt kötelességeink mellett vállalunk)

A Kollégák nagy többségének vannak személyes emlékei a Tiszántúli Református Egyházkerületi Nagykönyvtár-ról és a Kollégium Gyűjteményeiről, mondandóm értelmezéséhez mégis szükséges néhány összefüggés és számszerű adat. Annál is inkább, mert ezek az adatok évről évre változnak. A közelmúltban általunk megvalósított programok és pályázatok jelentős része **közművelődési feladatokkal, az idegenforgalommal, egy ún. „látogatóbarát fejlesztéssel”** kapcsolatos, ezért is tudatosítani szeretném, hogy a Nagykönyvtár **nem önmagában** létezik. A Tiszántúli Református Egyházkerület Gyűjteményei (a 600 ezer kötetes könyvtár, a közel 17 000 tárgyat őrző Múzeum, és a 2000 folyóméternyi forrást gondozó Levéltár) szorosan együttműködnek: a könyvtár és a múzeum az idegenforgalom, a látogatók fogadása sőt kiállítások rendezése terén is elválaszthatatlanok egymástól. **A négy kiállító tér közül kettő a könyvtár, kettő a múzeum területén van.**

A teljesítményre utaló adatok akkor mondanak valamit, **ha a létszám is látszik mögöttük**, tehát a kérdés akkor kezelhető a maga helyén, ha a hallgatóság azt is tudja, hogy a különféle hóstetteket

vagy mulasztásokat hányan követik el: jelenleg a Nagykönyvtárban **11 fő dolgozik 8 órában, 3 fő négy órában.** Ha arra gondolunk, hogy tíz évvel ezelőtt (takarítókkal, teremőrökkel és könyvkötővel) együtt csak a Nagykönyvtárban **huszonketten** voltunk, a létszámcsökkenés megrendítő, de egyházi vonatkozásban így is a terebélyesebb intéz-

mények közé tartozunk. A pontos viszonyítás alapja a munkatársak terhelése lehet, erről annyit, hogy mindnyájan 2-3 szerepkört látunk el. (Ami engem illet: korábban három külön személy volt a könyvtár, a múzeum és a három gyűjteményi ág közös igazgatója.)

Az iménti könyvtári személyzeti összképet jelentősen módosítja az a körülmény, hogy a **Múzeum a Könyvtár nélkül működésképtelen volna**, itt tudniillik **teljes munkaidőben** mindössze egy 77 éves pénztáros és egy takarító dolgozott, ezen túl rajtam kívül egy 4 órás titkár és egy 4 órás pályázati munkatárs tartozik a Múzeum állományába (az utóbbi egyébként a Nagykönyvtár pályázatait is intézi, a pályázatokon kívül csupán a hátrányos helyzetű látogatói csoportok /csökkent látók, értelmi fogyatékosok stb./ akadálymentesítésének ügyeivel tud foglalkozni). Emellett még megbízási szerződés alapján mindössze **hetente fél napon, (szomba-**

tonként) egyetlen személy végzi a számítógépes múzeumi szoftver adatbevitelét, korrigálja a régi tárgyleíró kartonokat.

Lássuk a száraz tényeket: az elmúlt években beiratkozott **olvasóink száma mindig meghaladta az ezer főt.** 2010-ben a szabadpolcos és a belső olvasótermet **összesen 14 928 használó** vette igénybe, 1530 fő Internetezett. Az ODR-ben (Országos Dokumentumellátó Rendszer) **214** könyvtárközi kérést teljesítettünk, ezt pusztá makacsságból végezzük, minden ellenszolgáltatás nélkül.

Munkatársaimmal a rendszeres bibliográfiai tájékoztatás mellett évek óta könyvtárbemutató foglalkozásokat tartunk általános iskolásoktól főiskolás csoportokig, az utóbbiaknak szakmai gyakorlatot is tartunk, sőt könyvtárszakos hallgatók csoportos képzését is végezzük.

A tíz évvel ezelőtt jellemző, 3000-4000 tétel körüli évenkénti gyarapodásunk az elmúlt években fokozatosan 2000 kötet alá csökkent, ezek jelentős része is ajándék. Ennek ellenére 2010-ben komoly értéket képviselt Gárdonyi Zoltán zeneszerző és Szilágyi Ferenc irodalomtörténész könyv-, és kéziratgyűjteménye, az utóbbit az előzetes rendezés után, a közeljövőben vehetjük át. Az OPAC katalógusban jelenleg **198 384** számítógépes bibliográfiai rekordunk található. (Tavaly szeptemberi adat, azóta több ezerrel gyarapodtunk.)

Digitalizált régi és ritka állományunk illetve kézikönyveink teljes szövegét a

<http://digit.drk.hu> címen jelenítettük meg az Interneten. 2010-ben készült el a Zsolnár c. folyóirat digitalizálása Fekete Csaba kollégánk 70. születésnapja alkalmából.

Közművelődési tevékenységünk, kiadványaink, kiállításaink:

A várossal közművelődési megállapodást kötöttünk. Jelképes összegről van szó, de néhány rendezvény költségeire elég lehet, elősegíti

kiadványaink megjelenítését, ráadásul feljogosít közmunkás alkalmazására! Ebből a városi támogatásból jelent meg Fekete Csaba: *Első konfirmációs ágendánk* c. munkája. A napokban készült el *Tanulmányok Kálvinnról és magyarországi jelenlétéről* c. kötetünk, amelynek teljes nyomdai előkészítését új munkatársunk, Bálint Ágnes végezte.

A Debreceni Grafikus Művészek Ajtosi Dürer Körével is van együttműködési megállapodásunk. (Múzeumok éjszakáján például linómetszést tanítottak gyermekeknek, **múzeumi boltunkat el látják** sokszorosított grafikával. Alkotásaikból legutóbb a **Megváltó** c. kiállítást rendeztük meg.)

Kiállításainknál maradvá, legutóbb 2011. május 16-án a **450 éves a Debreceni Nyomda** c. kiállítást rendeztük meg, a Debreceni Egyetemi és Nemzeti Könyvtárral, a Déri Múzeummal, a Debreceni Irodalmi Múzeummal, a Megyei Levéltárral, és a Megyei Könyvtárral közösen, de mi törtük az utat. A rendezés, a forgatókönyv, a látványterv és a kiállítási vezető

kiadvány megfogalmazása az én feladatom volt.

Állandó kiállításaink **látogatóinak** száma (az iskolai kirándulások visszaesése miatt) a korábbi 30 000 fölötti létszámról néhány év alatt közel 30 %-al csökkent. (Véleményem szerint egyetlen marketin-

ges-közönség-szolgálati munkatárssal elérhetnénk egy kb. 50 ezres látogatottságot, ami azt jelenti, hogy munkabére többszörösen megtérülne.)

Abból az adat-

ból is következtethetünk erre, hogy a **Múzeumok éjszakáján (a sajtóban történő komolyabb előkészítéssel)** évek óta 2000 fő fölött fogadunk látogatót **Mi volt a tavalyi programunk?**

Múzeumok éjszakája:

- **Ignác Rózsa emlékkiállítás** (Színésznő, író, az *Anyanyelve magyar* c. bestseller és más sikeres művek alkotója, az író fia, Makkai Ádám professzor megnyitásával).

- **El Camino**, egy zarándokút képei, Kocsis István Tamás fotóművész képei egy compostelai zarándokltról.

- **270 éves a Kántus c.** kiállításunk ekkor még látható volt, melyet a különleges alkalom tiszteletére **zenés tárlatvezetéssel** tetéztünk. (A Kántusnak dedikált műveket is előadták, Szokolai Sándor és mások műveit.)

- több hullámban voltak **orgonakoncertek**, (jövőre éjfélkor is lesz.)

- sikerük volt a **könnyed programoknak**, mint a tógapróba, gerundiumos erőpróba, a spanyolviasz felfedezése (melyre hosszú tömött sorok váraoztak, még a felnőttek is, hogy régi pecsétnyomót viaszba nyomhassanak).

- **Állati történetek címmel a debreceni grafikusművészek új kiállítása volt látható.**

- **Gyermekprogramok** terén voltunk talán a legerősebbek, volt bagolyvári foglalkozás igazi baglyokkal, cserépbárány készítés, gipszöntés, korongozás, lufibohóc, művészi grafikai technikák gyakorlása, végül az állati tör-

ténetek folytatásaként linómetszés. Éjfélig sorban állás volt!

- Részleteket mutattunk be az ördögös **Hatvani professzor fizikai kísérleteiből** (a szilárdtestfizikai tanszék professzorának részvételével) olyan tömeg jelenlétében, hogy egy tűt nem lehetett volna leejteni...

- A Kollégium udvarán pedig dr. **Valter Blues Társasága zenélt.**

A nézőszám 2500 fő volt. **Kérdés, hogy miért érdemes** mindezt csinálni? Mert mi magunk is tanulunk, kipróbáljuk ötleteinket, ráadásul élvezik a kollégák, mert a teljesítmény tudata, a jól végzett munka öröme is képes jó munkahelyi közérzetet adni.

Pályázatok:

A közelmúltban ismét sikerült több jelentős pályázatot nyernünk. Közülük egy **10 milliós összeg** elsősorban a számítógépes fejlesztést segíti, (TIOP 1.2.3)

illetve **néhány százezres** összegeket hozó restaurálási és egyéb pályázatok mellett egy könyvtárhasználat lehetőségét, képességét fejlesztő, más szóval **olvasóvá nevelést segítő, szolgáltatásaink bővítését**, könyvtárhasználati órák tartását, és különféle rendezvényeket támogató (TÁMOP 3.2.4.) **19 milliós** pályázatunk teljesítésének utolsó harmadához közeledünk,

- Az első pályázati évben **98 könyvtárhasználati órát** tartottunk, **rendhagyó órát, 14-et!** (Volt akadémikus is az előadók között...)

A **szolgáltatások bővítése** alatt mit értünk? Folyamatban van nálunk a kölcsönzési korlátozás részbeni feloldása. Eddig a Debreceni Egyetem tanárainak, bármelyik debreceni felekezet lelkészeinek, és a tiszántúli református lelkészeknek kölcsönöztünk. A legújabb döntés értelmében egy **100 000 kötetes állományrész** vonatkozásában bárkinek kölcsönözni fogunk.

- Internetező gépek száma 5-ről 10-re növekszik, a jövőben csökkent látók hangos dokumentumokat is használhatnak.

Hamarosan bevezetjük az **elektronikus kölcsönzést**, biztosítjuk a távhasználatot, a hosszabbítási lehetőségét és a 24 órás távoli elérhetőséget,

- folytatjuk az örökségvédelmi szempontú **digitalizálást**,

- **9000 új rekord** erejéig **adatbázis fejlesztést vállaltunk!**

Honlap fejlesztést végzünk, folyamatos frissítéssel, katalógushasználati útmutatót adunk, helyismereti és kulturális informá-

ciókat közlünk, elkészül a Honlap angol verziója, idegen nyelvű anyagokat közlünk.

A közeljövőben több forduló vetélkedőket rendezünk,

író-olvasó találkozókat szerveztünk, az utóbbi kategóriában olyan programjaink voltak, mint a **Böjte Csabával** folytatott

beszélgetés, (melynek során a lépcsőház is megtelt)

Kányádi Sándor és a Kalácsa együttes szereplése, (enynyi ember talán még soha sem ült a Díszterem padlóján Debrecenben)

Szilágyi István Kossuth-díjas író

estje, hamarosan következik Kubassek János, Kobzos Kiss Tamás szereplése.

Ez a tevékenységsorozat **folyamatos sajtójelenléte**t biztosít számunkra, prospektusunk jelent meg, plakátok százait helyeztük el és 2900 szórólapunk készült pályázati pénzből...

Egy elsősorban iskolai programokat, köztük vetélkedők szervezését segítő **6 milliós** pályázatunk teljesítése előtt állunk. (TÁMOP 3.2.11.) Célja: az iskolán kívüli tanulás és művelődés elősegítése. Feltétele volt minimum 5 együttműködési megállapodás megkötése oktatási intézményekkel.

Iskolákkal és egy óvodával kötött szerződés alapján 44 nem formális képzési alkalmunk lesz, vetélkedők, témanapokkal, szakkörökkel. Egy általános iskola felső tagozata számára 24 alkalommal tartunk szakköri foglalkozást a Debreceni Kollégium és a magyar irodalom kapcsolatáról,

történelmi és művelődéstörténeti témákról, a reformációról, 1848-ról.

A debreceni református óvodának 2 témanapot tartunk, játékos formában, sok énekléssel, játékkal, az egyházi ünnepek témakörében.

Két gimnázium számára félévente 2-2 kollégiumtörténeti vetélkedőt szervezünk.

Fogadjuk a tanulók 60 %-ában hátrányos helyzetű **dévaványai** református általános iskola növendékeit.

TIOP (1.2.2.) pályázatunkkal **21,5 M forintot nyertünk kiállításaink megújítására**, de sajnos ezzel az összeggel EAOP pályázatunk miatt nem él-

hettünk, mert felhasználása ellentétes lett volna a nagyobb pályázat kiírásával.

Épület felújítás: Kezdetben volt egy **2,5 milliárdos** rekonstrukciós terv a Kollégium három épületszárnyára. Jelenleg csak a Nagytemplom felőli főépület látogatóbarát átalakítása van folyamatban, egy **440 milliós vállalkozás**. Ennek az épületnek a zömét a Gyűjtemények foglalják el, és bizonyára ezt a pályázatot sem nyertük volna el, ha nem jön a Nagykönyvtár drámai beázása.

Az építkezés sok költözködéssel járt, és mint tudjuk magán jellegű költözés esetén is a könyvekkel van a legtöbb gond. Hónapok óta romok között, zajban dolgozunk, de már vannak nyilvánvaló eredmények:

- **új tömör raktárak épültek,**
- **akadálymentesítés történt, lift épült!**
- **Tágas látogatófogadó terünk lesz, ruhahárral,** ahol egy LCD képernyő segítségével a Kollégium nagy diákjai Szabó

Magda, Móricz Zsigmond és sokan mások köszöntik majd a látogatókat.

- **Büfé és emléktárgybolt létesült,**
- **végre lesz tágas időszaki kiállító terünk,**
- **múzeumpedagógiai és könyvtári órák tartására is alkalmas, minden technikával felszerelt tanteremünk!** Végül, de nem utolsó sorban lesz egy marketinges, közönségszolgálatl foglalkozó turisztikai munkatársunk!

A megváltozott helyzetben újra kell gondolnunk, mit szeretnénk mondani látogatóinknak, környezetünknek, a magyar társadalomnak. Nem kell azzal fáradoznunk (mint sok új intézménynek), hogy felépítsük a Kollégium „mítoszát”, mert az viszonylag széles körben él és hat. Csupán szinten kell tartanunk. Egy közösség kiállításokon is megmutathatja önmagát. Egyházi közegben hajlamosak vagyunk a marketing, PR, és menedzsment eljárásokra legyinteni. Kétségtelen, hogy a marketinges mentalitás leegyszerűsít, de el kell ismernünk azt, hogy ezzel a szemlélettel hatékonyan lehet nemzetközi cégbirodalmakat, üzletágakat vagy egész országokat működtetni. Érdemes tehát eltanulnunk, ami ezekből az eljárásokból vállalható.

Az eredetnél minden téren jobb állapotok kialakítására törekszünk. Ennek a célnak a szolgálatába állítható a **minőségbiztosításra** való áttérés szándéka a Nagykönyvtárban. Miért lehet hasznos a Könyvtári Közös Értékelési Keretrendszer alkalmazása egy egyházi könyvtár számára? Eljöhét az idő, amikor bizonyos típusú pályázatokra csak az EU által

elfogadott közös minőségirányítást bevezető, minősített könyvtárak pályázhatnak. Nem lehetetlen, hogy egy olyan típusú döntési helyzet előtt állunk, mint annak idején, **a nyilvános könyvtári státus vállalásakor.** Másodszor úgy érzem, hogy a saját vezetői munkámban az **ellenőrzésre** kevesebb időm és energiám marad a kelleténél, ennek a minősítési eljárásnak pedig a csoportos és egyéni önértékelés áll a középpontjában, önértékelési táblák és egyebek révén.

A fenntartóval egyeztetve meg kell jelölnünk az irányt, átlátható célokat kell adnunk, ezt közös munkával olyan dokumentumokban rögzíteni, mint a küldetési nyilatkozat és a jövőkép, majd közösen kidolgozunk egy részletes tervet, melyet együttesen figyelemmel kísérünk, és pontos ütemtervek szerint végrehajtunk. Azaz a csalánt nem személy szerint és egyedül a vezetőnek kell pusztá kézzel gyomlálnia, a kínos feladat közösen vállalt tevékenységgé alakul, (becsületes neve minőségfejlesztő munkacsoport) a teendővel optimális esetben az egész kollektíva azonosul, ehhez megkapja a szükséges ösztönzést.

A vállalkozás nem reménytelen. Nálunk minden éles helyzetben működik a csoportmunka. Másként nem tudtuk volna végrehajtani, mindazt, amit eddig felsoroltam. Raktárosunknak is egyetemi diplomája van, és az Oratóriumban gimnáziumi osztályoknak képes előadásokat tar-

tani. A gyűjteményeknél eddig **4 munkatársnak van PhD-ja.** Bálint Ágnesnek folyamatban van, **ő lehet az ötödik,** de Oláh Róbert, aki az év ifjú könyvtárosa volt nemrég, szintén képes megszerezni. A társulatnak tehát van „sütnivalója,” **nekem pedig az a feladatom, hogy a léggör ösztönző és lehetőleg stressztől mentes legyen, mégis kizárjam azoknak a jelenségeknek a beszüremkedését, amelyekkel nem tudok, vagy nem akarok azonosulni.**

Azzal kezdtem, hogy azokról a dolgokról fogok beszélni, melyeket **fő tevékenységeink ellátása mellett vállaltunk,** és az elmúlt percekben talán az is kiderült, hogy nem holmi periférikus pótcselekvésekről van szó. Sőt, ha olyan részletekre gondolok, mint a kulturális terek tágabbra nyitása, 24 órás elérhetőség, digitális tartalomszolgáltatás bővítése, hátrányos helyzetű csoportok jobb kiszolgálása (csökkent látóknak hangos könyvekkel, tapintható tárgyakkal...) a szolgáltatások gyorsaságának és minőségének javítása, iskoláknak iskolán kívüli lehetőségek rendszeres és folyamatos biztosítása hivatalos megállapodások alapján, a programok és az azokat végző szakemberek képzése, kiderülhet, hogy olyan körben forgolódtunk, amely egyáltalán nincs távol a korszerűség egyes könyvtári kritériumaitól. Tehát előre menekültünk.

Gáborjáni Szabó Botond
Debreceni Református Nagykönyvtár

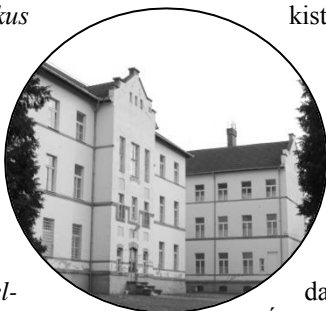
A CSURGÓI REFORMÁTUS GIMNÁZIUM KÖNYVTÁRI FEJLESZTÉSEIRŐL

A könyvtárunk által elnyert - a megyei könyvtár vezette konzorciumban hét somogyi városi könyvtárral együtt – a TÁMOP – 3.2.4 /08/1 (Társadalmi Megújulás Operatív Program – Tudásdepó-Expressz : A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében.) Somogyi könyvtárak a képzett emberért c. pályázatban vállalt feladatainkról szeretnénk beszámolni.

A pályázatban elnyert összeg: 6 millió 886 ezer forint, melyből a következőket valósítottuk meg:

Interaktív könyvtári portál létrehozása, ennek helyismereti információkkal való folyamatos feltöltése, távoli elérésű online szolgáltatások feltételeinek megteremtése; virtuális közösség létrehozása.

A portál elkészítői Tátrai József és Szilágyi Lóránd informatikus mérnökök voltak. Egy év kellett ahhoz nekünk, amíg kialakultak a színek, a formák, hogy mit tartalmazzon a kezdőlap, hogyan helyezkedjenek el a kapcsológombok. Az adatbázisok beépítése a portálba, hogy a további feltöltés során is könnyen kezelhető legyen, nem volt egyszerű feladat. Folyamatosan egyeztetünk a mérnökökkel, amíg kialakult a jelenlegi állapot. Ezzel új szakasza kezdődött el a nagy munkának, ami nem ér véget: a folyamatos frissítés, feltöltés és karbantartás, kapcsolattartás az olvasókkal.

Utóbbi munkában új, sokat ígérő eszköz a SZIKLA 21 interaktív katalógusa, ahol az olvasó számon tarthatja kölcsönzéseit, hosszabbíthat és véleményt mondhat az olvasott könyvekről. Dokumentumkeresés során megtudhatja, az adott szerzőnek mely művei vannak még a könyvtárban, a szerzőről milyen művek olvashatók, egy kattintással elérheti a keresett művet a MEK-ben (ha megvan) és a Wikipédiára is elkalandozhat, ahol ugyancsak a szerzőről olvashat újabb adatokat.

Az olvasáskultúra fejlesztése, olvasóvá nevelés segítése író-olvasó találkozók rendezésével. Ennek keretében szerveztünk találkozót Darvasi Lászlóval, Gombos Péterrel, Stiblar Erikával és Miklya Luzsányi Mónikával.

Az esélyegyenlőség növelése érdekében helyismereti foglalkozásokat tartottunk a kistérség hátrányos helyzetű iskoláinak, közel ötszáz diáknak mutathattuk be iskolánkat, könyvtárainkat és internetes információkérés foglalkozásokat is tartottunk számukra. A helyismereti foglalkozásokhoz egy Csurgót bemutató 20 oldalas színes füzet is elkészült

„Új csurgói kalauz” címmel, melyet minden diák ajándékba kapott.

Már évek óta ezen dolgoztunk: minden csurgói műemlékről, nevezetességről, emléktábláról fényképeket készítettünk, azzal a szándékkal, hogy ezekről valamikor egy kiadványt adhassunk közre az érdeklődőknek. Sokszor kérdezték az idelátogató turisták, hogy van-e valami bemutató ki-

advány az iskolánkról, Csurgóról, amit magukkal vihetnek.

Az utóbbi években városunkról több kiadvány megjelent: Csurgó monográfiája, a Csurgói Füzetek darabjai, a Csurgói Könyvtár kötetei. Hiányzott még egy útikalauz, egy színes-képes városbemutató.

Volt már egy előzménye az 1970-es években, azért is viseli az Új csurgói kalauz címet. Elsősorban kulturális értékeinket igyekeztünk e füzetben bemutatni.

A vállalt katalóguskonverzió során az archív gyűjtemény RMK és antikva kötetek számítógépes feldolgozása (kb. 500 kötet) megtörtént.

A „Rólunk írták” a Mi írtuk” és a „Fontosak még” c. cikkadatbázis, (tíz évre visszamenőleg elérhető az iskoláról szóló cikkek adatbázisa) és a „Csurgói híressé-

gek” helytörténeti adatbázis létrehozása (amely már 130 személy adatait tartalmazza) a könyvtári portálon és ezek folyamatos építése zajlik napjainkban is.

Részt vettünk szakmai továbbképzéseken is : A Web 1.0-tól a Web 2.0 felé és az Irodalmi adatbázisok c. tanfolyamokon az Országos Széchényi Könyvtárban.

Az eszközbeszerzés keretében könyvtári bútorokat és kiállítási tárlókat szereztünk be.

Kedves kollégák! Látogassák meg könyvtárunkat az alábbi címen: www.csvmrgk.hu

Köszönettel fogadjuk kritikáikat, javaslataikat!

Violáné Bakonyi Ibolya, Viola Ernő
Csurgói Református Gimnázium Könyvtár

PÉCSI PÜSPÖKI HITTUDOMÁNYI FŐISKOLA KÖNYVTÁRA

Amikor bemutatkozik a Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola Könyvtára, -elengedhetetlen hogy történeti keretekbe ágyazva, nagy vonalakban ne foglalkozunk a város életében és kultúrájában betöltött szerepével, jelentőségével.

A Pécsi Egyházmegyében a török hódoltság megszűnése után fél évszázad elteltével létesült papnevelő intézet. A Szeminárium alapkövét 1742. június 4-én Berényi Zsigmond püspök helyezte el. Felszentelésére 1746. szeptember 4-én

került sor. Berényi püspök és a Káptalan mintegy háromezer kötetes gyűjteménye képezte alapját Magyarország első nyilvános könyvtárának, mely 1774-ben nyitotta meg kapuit Pécsen. Alapítója

Klimó György püspök, aki széles körben fejtett ki kulturális tevékenységet. Szügye volt a Szeminárium, ahol növelte a hallgatói létszámot, új tanszékeket állított fel és filozófiai tanfolyamot indított. A tanulmányi időt kettőről négy évre emelte. A felsőbb tanulmányokat folytató hallgatóságnak kötelezővé tette a könyvtár

napenkénti látogatását. Elrendelte azt is, hogy a történelem órákat a könyvtár termeiben kell megtartani. Tizenötezer kötetes könyvtára őrzését és gyarapítását kiváló tudósokra bízta. Közülük Koller József és Szalágyi István színvonalas történeti monográfiákkal örökítették meg nevüket. Klimó püspök halála (1777) után ötven évvel Szepesy Ignác püspök vállalta fel a könyvtárral kapcsolatos teendőket.

1830-ban megalapította a Pécsi Püspöki Jogliceumot. Piacsek József tervei alapján felépült a város egyik legszebb klasszicista épülete. Emeleti termeiben talált második otthonra a Klimó Gyűjtemény, kiegészülve Szepesy Ignác, valamint a pécsi kanonokok könyvtárainak anyagával (mintegy 33.000 kötet).

1923 óta a Pozsonyból Pécsre került Erzsébet Tudományegyetem könyvtárának is kaput nyitott, melyet az akkori pécsi püspök, Zichy Gyula bocsátott örökös letétként az universitas rendelkezésére.

A Szeminárium 1950-ig eredeti helyén, a patinás Papnövelde utcai épületben működött, melyet 1951 augusztusában kellett átadni állami iskola céljaira.

Az 1991-ben induló Pécsi Püspöki Hit-tudományi Főiskola és Papnevelő Intézet jogutódja az 1949-ben az állam által feloszlott Szemináriumnak.

Az intézmény könyvtára ekkor még nem volt önálló szervezeti egység. 1997-től szerepel a Kulturális Minisztérium által vezetett nyilvános könyvtárak jegyzékén.

2000. augusztus-szeptember hónapban költözött át a Hunyadi út 11-ből a Papnö-

velde u. 1. sz. földszinti előadótermébe és egy emeleti tanterembe. Az addig korlátozottan nyilvános /szemináriumi könyvtár/ megkezdhette nyilvános könyvtári működését.

2005. szeptember 10-én került átadásra a Püspökség 47.1 millió Ft pályázati támogatásából teljes belső felújítást nyert műemlék épület, mely a Főiskola belső udvarát zárja Észak felől. Az impozáns épülethez Bartalits Mihály apostol szobrai kísérik a könyvtárba igyekvőket, ahol galériás olvasóterem, szabadpolcos terem és informatikai kutatóhelyek biztosítanak megfelelő háttérrel a tanulás, kutatás, tudományos munka és szemináriumi programok megtartásához. Alapterülete mintegy 347 m. Az alsó szint raktár, az emelet a kölcsönzés és helybeni használat, míg a tetőtéri beépítés az informatikai kutatóhelyek szintje.

A könyvtár kiemelt feladata a Főiskola oktatóinak és hallgatóinak ellátása információval, szakirodalommal. A feladatok magukban foglalják a gyűjtemény tervszerű gyarapítását, feltárását, - a saját állományról történő információszolgáltatást, a más könyvtárak állományáról szóló tájékoztatást, a könyvtár tulajdonában lévő elektronikus adathordozók használatának biztosítását.

Állományát a könyvtár helybeni használat, kölcsönzés és reprográfia formájában bocsátja az olvasók rendelkezésére. Feladatainak jobb ellátása érdekében együttműködik más hazai és külföldi könyvtárakkal, részt vesz szakmai szervezetek munkájában is.

A teológia szakterület fejlesztésével és gondozásával Dél-Dunántúl vonatkozásában regionális feladatokat is ellát. Együttműködik a Pécsi Tudományegyetem könyvtáraival a teológiát és határterületeit érintő tájékoztatás és szakirodalom biztosításával.

Hangsúlyt helyez a Pécsi Egyházmegyében folyó hitoktatás segítésére a hitoktatók számára biztosított elméleti és módszertani irodalommal.

A mintegy harmincezer könyvtári egységet számláló gyűjtemény nagyrészt a Főiskolán oktatott tudományágak magyar és idegen nyelvű irodalmát, a kötelező és ajánlott tankönyveket és jegyzeteket, valamint a tájékoztatás segédleteinek referenz anyagát tartalmazza. A pályázatok adta lehetőségeket kihasználva építjük az állományt, tekintettel a gyűjtőkör által kiemelt szakterületekre.

A könyvtárhasználók köre:

- a Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola tanárai, munkatársai és hallgatói
- a Főiskola Szent Mária Magdolna Gyakorló Iskolája (Abaligetén) tanárai
- a Pécsi Egyházmegye területén működő egyházi intézmények munkatársai, hitoktatók
- a Pécsi Tudományegyetem oktatói, hallgatói és munkatársai
- a társ-hittudományi főiskolák hallgatói és munkatársai
- azok a pécsi és vidéki diákok és kutatók, akik tanulmányaikhoz és kutatómunkájukhoz csak a Hittudományi Főiskola könyvtárában jutnak a számukra szükséges irodalomhoz

Szorgalmi időben napi 11 órában, a levelező tagozat konzultációinak időpontjában és vizsgaidőszakban szombatnként is igénybe vehetők szolgáltatásai.

2008-tól elérhető interneten a könyvtári állomány katalógusa.

A könyvtár új honlapja

- hozzáférést biztosít a könyvtár számítógépes katalógusához
- itt szerepelnek a szolgáltatásokra, gyűjteményekre vonatkozó információk is
- a Virtuális könyvtárban nagy könyvtárak katalógusai, digitális könyvtárak, E-adatbázisok, repertóriumok széles választéka lép tovább a könyvtár által biztosított szolgáltatások körén.
- Elérhetővé vált a Főiskola hálózatán belül az EBSCO, - a magyar könyvtárak számára is hozzáférhető angol nyelvű folyóiratbázis.

A honlap megújításával párhuzamosan a tanulmányi teendők segítésére új rendszert alakítottunk ki, az E-Scholát. A digitális kultúra új jelenségének alkalmazása lehetővé teszi, hogy egy-egy kurzus, szeminárium résztvevői – oktatók és hallgatók megosszák egymással problémáikat.

Az informatikai fejlesztés kurrens tennivalói:

- a feldolgozásra kerülő könyvanyag számítógépes nyilvántartásba vétele
- a Virtuális könyvtár választékának bővítése
- az olvasók rendelkezésére álló számítógépes kutatóhelyek fejlesztése
- a könyv és könyvolvasás kultúrájának digitalizációs eszközökre történő áthangolása

Könyvtári-könyvtárosi feladataink ellátásában a munka SZOLGÁLAT jellege dominál. Olvasók és könyvek, olvasók és adatbázisok, olvasók és információk útvesztőjében próbálunk az elvárásoknak eleget tenni. Ketten tesszük ezt, - napi nyolc és napi hat órában.

Boda Miklósné

Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola
Könyvtára

SÁROSPATAKI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZI GYŰJTEMÉNY

■ Kedves Barátaim!
A forradalom után a tízéves börtönbüntetésből 1963-ban amnesztiával szabadultam, de az Állami Egyházügyi Hivataltól még tíz évig nem kaptam hozzájárulást lelkipásztori

szolgálatra. Háromévi fizikai munka után megengedték, hogy szüleim lakóhelyén, Sárospatakon gondozzam a plébánia könyvtárát és levéltárát, különös tekintettel az akkori templomi ásatásokra.

A 800 kötetes plébániai könyvtárát egyházmegyei fiókkönyvtárrá fejlesztettem. Elkezdtem ide összegyűjteni a plébánián kallódó régi könyveket és a liturgikus reform során a templomokból kikerült műtárgyakat. Így létrejött egy könyvtári, levéltári és múzeumi együttes, amely 1969-ben egyházmegyei gyűjteményként a művelődési minisztériumtól működési engedélyt kapott.

1973-ban a főpásztorom kinevezett kőrömi plébánosnak. Itt, az egykori pálos fogadóban, valamint három, üresen álló zempléni plébánián el tudtam helyezni a gyarapodó, 20 000 kötet fölé nőtt könyvtári és műtárgyi anyagot. Kilenc ösnyomatványt, antikvákat, Vizsolyi Bibliát és RMK unikumokat is sikerült begyűjteni. Közben a Széchényi Könyvtár levelező tagozatán társadalomtudományi könyvtá-

rosi képesítést nyertem, az ELTE-n pedig művészet-történeti oklevelet szereztem.

1999-ben a Gyűjtemény a Sárospataki Egyházközségtől 99 évre megkapta az 1948-ban államosított katolikus elemi iskola épüle-

tét, amelyet 2007-ben a Szent Erzsébet ünnepségekre sikerült igényesen felújítani. Az emeletes, nyolc tantermes épület földszintjén 3000 kötetes szabad polcos olvasótermet rendeztünk be, a másikkban Szent Erzsébet emlékkiállítását rendeztünk, a harmadikban pedig időszakos kiállításokra hívjuk meg évente 2-3 alkalommal a keresztenyi ihletettségu kortárs képző- és iparművészeket.

1990-ben a Megújuló Egyházi Gyűjtemények pályázat keretében az emeleten a pataki plébánia restaurált antik könyvszekrény sorával igényes konferencia termet rendeztünk be, látványraktárt létesítettünk múzeumi és könyvtári anyaggal, valamint múzeumi irodát a zempléni kastélyokból származó bútorokkal. Az emeleti folyosón került elhelyezésre a két 18. századi jezsuita könyvszekrény és a golopi Vay kastélyból származó két könyvszekrény a pataki Windisch-Grätz könyvtár díszkötéses könyveivel. Itt van a restaurátor műhely és a kétágyas, fürdőszobás kutatószoba is.

A Gyűjtemény ad helyet a Sárospataki Árpád-házi Szent Erzsébet Történelmi

AZ UNITAS HIVATALOS ÁTADÁSA

■ Immár fél éve folyamatosan működik, épül, gyarapszik, és ismertségben, hasznátságban is növekszik az Unitas, az Egyházi Könyvtárak Közös Katalógusa. Így az átadás helyett inkább számvetést tartanék az elvégzett és az előttünk álló feladatokról.

A könyvtárak hagyományos céljainak elérésére egyre újabb és újabb technikákat, újabb dokumentumtípusokat kell igénybe vennie. Az olvasó egyre kevésbé megy be a könyvtár épületébe, a könyvtárnak kell eljutnia az olvasókhoz. Az egyházi gyűjtemények sem maradhatnak ki ebből az áramlatból, és úgy gondolom, nem is akarnak. Remélem, hogy az Unitas is egy mérföldköve lesz ennek a folyamatnak. Hivatását akkor tudja legjobban betölteni, ha elősegíti a könyvtárak fejlesztését, összegyűjti és interpretálja az információkat a használók felé, központi, egyesített szolgáltatások indításával levelezi a terhet az egyes könyvtár válláról. Kihasználhatjuk a közös munka előnyeit, egy-egy elvégzett feladat jóval több helyen hasznosul. Ezt a lehetőséget a könyvtárak jól felismerték, és elkezdték kihasználni. És ezen a területen mi, egyházi könyvtárak egyáltalán nem állunk rosszul, nem maradtunk le.

Az Unitas rendes, üzemszerű elindulása még az elmúlt év novemberében elkezdődött. Azóta öröndetesen gyarapszik a résztvevő könyvtárak száma, folyamatosan kötjük be az új adatbázisokat. Voltak és vannak nehézségek is. Jó ideig nem voltak kereshetőek Huntékát használó könyvtárak adatbázisai, melyet a Monguz

UNITAS Egyházi Könyvtárak Közös Katalógusa és Információs Portálja

cég által működtetett Hunkat szerveren keresztül érünk el. Ezek a problémák lassan megoldódni látszanak. Jelen pillanatban 26 gyűjtemény katalógusa kereshető benne. Hozzáadódik a Humanus cikkadatbázis vallás témakörébe tartozó rekordjai is. Mindösszesen 1.056 ezer rekord kereshető. Több könyvtár bekötése még várat magára, illetve folyamatban van. A Kecskeméti Református Egyházközség Könyvtára, a Magyarországi Unitárius Egyház Könyvtára, a Rabbiképző Zsidó Egyetem Könyvtára és a Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményei adatbázisai várnak bekötésre. Várjuk további könyvtárak jelentkezését is. Számomra külön öröm, hogy nemcsak EKE tagok vannak köztünk, hanem EKÉ-n kívüli könyvtárak is, a Károli Egyetem Könyvtári Szövetsége képében. Ugyanígy nagy eredmény, hogy egy-egy könyvtárat segíthetünk azzal is, hogy az Unitas biztosítja az internetes katalógust. Jelenleg a Ráday Gyűjtemény tartozik ide, de a Rabbiképző Könyvtára internetes katalógusa is az Unitas lesz. A Ráday esetében sikerült megvalósítani, hogy a két eddig különálló adatbázis: a muzeális gyűjtemény, és a modern gyűjtemény adatbázisai egy felületre, egységesen elérhető formába kerülhettek.

Úgy gondolom, hogy hasznos volt a Humanus bekötése is az adatbázisba. Minőségi ugrást jelent, ha a folyóiratcikkek, tanulmányok is kereshetőek. Jól kiegészíti néhány tagkönyvtárunk áldozatos és hatalmas munkával előállított folyóiratcikk adatbázisát, mely az Unitasban nagyon

szépen hasznosul. Remélem, hogy sikerült ezt az oldalt tovább fejleszteni. Szeretném, ha a Matarka és az EPA vallási témájú cikkei is elérhetőek lennének. Ezek az új MOKKA törekvései is. Mi a Humanus bekötésével egy picit most megelőztük őket.

Folyamatosan figyeljük az Unitas forgalmát. A napi 30-40 látogatás úgy gondolom jó-jónak mondható.

Nemrégiben meghírdetük, hogy Z39.50 kapcsolaton keresztül van az Unitasban tárolt rekordok azonnali átételére is a saját adatbázisba. Többen érdeklődtek a kollégák közül, hogy hogyan is kell, többen jelezték, hogy használják, és minden kollégát erre biztatok. A közös feldolgozásban nagyon nagy lehetőségek vannak, különösen tudva, hogy minden könyvtárban nagyon kevés munkatárs van.

A jövő fejlesztési tervei közül a további könyvtárak csatlakozása mellett a könyvtári katalógusok egy új fejlesztési irányát kell megemlíteni. Szeretném elérni, hogy az Unitason belül minél több teljes szövegű dokumentum legyen elérhető és kereshető. Erre a technikai lehetőségek adtak. A mi feladatunk, hogy keressünk olyan teljes szövegű dokumentumokat, amelyeket a szerzői jogok figyelembevételével kereshetővé és olvashatóvá

tudunk tenni. Több felekezetnél vannak elektronikus könyvtárak. Vajon el tudjuk érni, hogy ezek tartalma az Unitason belül egységesen kereshető legyen? Ugyanígy a könyvtárak digitalizált tartalmainak tudunk helyet, és egységes keresőfelületet biztosítani. Örülök, ha ilyeneket kapnánk.

Teljes szövegű új tartalom lenne egy valamennyi felekezet digitálisan elérhető lexikonjaiból, kézikönyveiből létrehozandó közös internetes lexikon. A technikai megoldást megtaláltuk hozzá.

A forrásdokumentumok beszerzése azonban még nem történt meg. Bízom benne, hogy sikerül.

A portál további fejlesztése, tartalommal való megtöltése is állandó munkát igényel. Ebben segítségre van szükség. Nagyon örülnék, ha újabb kollégák jelentkeznének a munkára, és vállalnák, hogy rendszeresen írnak bele, felvállalnak egy-egy területet. A fórumok helyét is ki kell még alakítanunk. Jó lenne, ha a könyvtárak híreiket az Unitasba is elküldenék, hogy ott is tudjuk népszerűsíteni.

Minden építő visszajelzést örömmel várunk.

Baranya Péter
Veszprémi Érseki Hittudományi
Főiskola Könyvtára

ÚJDONSÁG

Xeravits Géza,
Papp Miklós (szerk.)
Az igazságról
(Sapientia Füzetek, 19.)
Vigilia Kiadó

Budapest, 2011.

ÚJDONSÁG

Katona István
Szent István király
ditsérete. Úrnap
predikáció
Incrementum Érseki Va-
gyonkezelő Központ
Kalocsa, 2011.

EGYHÁZI KÖNYVTÁROSOK ÉS LEVÉLTÁROSOK ÁLLAMI KITÜNTETÉSE

■ Augusztus 20. alkalmából két egyházi könyvtáros jelentős állami kitüntetésben részesült. **Ásványi Ilona**, a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár igazgatóhelyettese Szinnyei József-díjat,

Hervay Levente OCist, a Zirci Ciszterci Apátság Újkönyvtára vezetője pedig Széchényi Ferenc-díjat vehetett át.

A Szinnyei József-díjat évente hat olyan könyvtárosnak osztják ki, akik hosszabb időn át kiemelkedő teljesítményt nyújtottak, és tevékenységükkel, kezdeményezéseikkel szakterületük fejlődését segítik elő. Ásványi Ilona, az Egyházi Könyvtárak Egyesülésének (EKE) korábbi elnöke elnökségi, szakfelügyeleti, valamint a Pannonhalmi Főapátság főkönyvtárában végzett kiemelkedő munkájáért kapta az elismerést.

Széchényi Ferenc-díj olyan, a közgyűjteményi – könyvtári, levéltári, múzeumi – szakterületen dolgozó szakembereknek adományozható állami kitüntetés, akik magas színvonalú elméleti vagy gyakorlati tevékenységükkel, új módszerek kidolgozásával és azok alkalmazásával szolgálták szakmájukat. A díjat évente hat személynek oszt-

ják ki. Az idei kitüntetettek között volt Hervay Levente OCist, aki egyháztörténeti és a régi magyarországi nyomtatványok területén végzett kutatásaival, valamint

publikációival szakterületének kiemelkedő képviselője.

Augusztus 20. alkalmából két egyházi levéltáros is jelentős állami kitüntetésben részesült.

A Pauler Gyula-díj azoknak a levéltárosoknak adományozható állami

kitüntetés, akik hosszabb időn át kiemelkedő teljesítményt nyújtottak, és tevékenységükkel, kezdeményezéseikkel szakterületük fejlődését segítik elő. A díjat évente, augusztus 20-án, négy személy kaphatja. A kitüntetett adományozást igaz-

szoló okiratot és érmet kap.

Az idei kitüntetettek között volt **Dr. Sipos Gábor**, az Erdélyi Református Egyházkerület Kolozsvári Gyűjtőlevéltára levéltárosa, az Erdélyi Múzeum-Egyesület elnöke és **Dr. Hudi József**, a pápai Dunántúli Református Egyházkerület Levéltárának vezetője.

A díjakat augusztus 19-én Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter adta át a Szépművészeti Múzeumban.

Forrás: Magyar Kurír

A PIARISTA KÖZPONTI KÖNYVTÁR „VISSZAKÖLTÖZÖTT”!

A piarista szerzeteseket 1717-ben hívta Pestre az akkori városvezetés. Ekkor indult el Pest legelső gimnáziumának ma már közel 300 éves története. A pesti rendház és iskola megalapításának időpontját tekintjük a Piarista Központi Könyvtár létrejöttének is, hiszen az érkezéskor kapott legelső könyveket a Központi Könyvtár ma is őrzi.

1917-ben készült el az Erzsébet híd pesti hídfőjénél a piaristáknak az az új épülete, amely megfelelt a kor és a korszerű oktatás akkori követelményeinek. 1953-ban a piaristáknak a kommunista hatalom követelésére el kellett hagyniuk az épületet, hogy oda az ELTE bölcsészettudományi kara költözhessen. Ekkor került a piarista rend erősen korlátozott létszámmal, sokkal nehezebb körülmények közé a Mikszáth Kálmán téri épületbe.

2011 nyarán eljött az alig remélt pillanat, hogy visszaköltözhetnek a piaristák a régi, gyönyörűen felújított, korszerűsített épületükbe. Először a gimnázium vehette birtokba, majd a piarista tanárok, végül július második felében - a Központi Könyvtár költöztetésére került sor.

Nem mindennapi feladat egy 130 ezer kötetes könyvtár költöztetése. Minden könyvtár más, a körülmények is, az igények is, a tervezők is, a fenntartók is, az anyagi lehetőségek is mások. A könyvtárosnak legelőször olyan kérdésekre kell válaszolni, hogy hány polcfolyóméter könyv van, hány négyzetméter területen?

És gyakori kérdés, hogy mennyi az a legkevesebb hely, amelyen elfér majd ez a sok könyv? Rögön eszembe jutott az a hosszú folyosó, ahol gardrób-szekrényekben plafonig zsúfolva várják a duplumok(?), hogy valami történjék velük.

Nem csak azért kell „harcolni”, hogy legyen elég hely (sőt, több legyen, mint amennyi könyv és folyóirat éppen most van), de az sem mindegy, hogy milyen körülmények lesznek az új helyen! A hőmérséklet, a páratartalom, a dolgozók munkakörülményei, az állomány biztonsága, a könyvtár megközelíthetőségének kérdése mind, mind nagyon fontos. És jönnek az anyagi korlátok, amikkel szembeül a könyvtáros is, és ami előtt kénytelen meghajolni.

A Piarista Központi Könyvtárat egy erre specializálódott cég költöztette. Már hónapokkal a költözés várható ideje előtt ismételen konzultáltunk. Az eddigi raktári rend gyakorlatilag megvalósíthatatlan volt az új helyen, mégis olyan megoldást kellett találni, hogy a könyvek és folyóiratok a költöztetés után is megtalálhatók legyenek. Nehezítette a helyzetet, hogy a raktári férőhely szűkössége miatt a könyveket méret szerint is újra kellett csoportosítani. Hetekig mérőszalaggal a kezünkben jártunk a polcok között. Közben elkészült az új épület alagsorában a korszerű tömörraktár.

Aztán egy napon megérkeztek a költöztetők, akiket vártunk, mégis szívszorító volt az a pillanat, ahogy a polcokról

kezdték fogyni a könyvek. Rövid idő alatt 400 rekesz sorakozott a folyosón, szállításra készen. Másnap már vitte is a teherautó, miközben újabb rekeszek teltek meg. Az új helyen pedig azonnal a megbeszélrt rendben polcra kerültek. Néhány ember, akik tudták a dolgukat, tették, amit kellett. Egy hét múlva rendezetten sorakoztak a könyvek a tömörraktár polcain!

A szép új épület első emeletén kaptak helyet a munkaszobák, a kézikönyvtár és itt őrizzük muzeális könyveink egy részét is. Ezen a szinten még a könyvek dobozokban várják, hogy a polcok, a berendezés és a folyosói kutatóasztalok elkészüljenek.

Ezúton is köszönöm mindenkinek, aki a költöztetésben segítségemre volt. Különö-

sen is köszönöm munkatársaim, Klinda Mária, Péterffy Alexandra és Boros Gergely áldozatos munkáját, sokak türelmét.

Egy nap se telt el a költözés után és ismerős kutató érkezett Kanadából: most azonnal kellene neki egy kiadvány. Kíváncsian mentem a raktárba, vajon megtalálom-e? Pontosan ott volt, ahol lennie kellett!

Mindenkit szeretettel várunk a Piarista Központi Könyvtár régi-új helyén, az Erzsébet híd pesti hídfője közelében.

Címünk: 1052 Budapest, Piarista köz 1.
Telefon: 486-4478.

Homor Ferenc
Piarista Központi Könyvtár

„A Márai-program második fordulójába az egyházi könyvtárakat is szeretnék bevonni”

- mondta Jankovics Marcell a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) bizottsági elnöke. A Kossuth Rádió 180 perc című műsorában 2011.09.06-án elhangzott beszélgetésen. A második forduló ősszel indul, várhatóan októberben, a rendelkezésre álló pénz az előzőhöz hasonló összegű. **A teljes beszélgetés meghallgatható az alábbi linken:**

<http://www.mr1-kossuth.hu/hirek/>

[kultura/tanulsagosak-voltak-a-marai-program-elso-fordulojanak-hibai.html](http://www.mr1-kossuth.hu/hirek/kultura/tanulsagosak-voltak-a-marai-program-elso-fordulojanak-hibai.html)

ADATBÁZISAJÁNLÓ

A Miskolci Egyetem Könyvtár, Levéltár, Múzeum június 16-án, Miskolcon és 21-én az OSZK-ban tartotta meg a TÁMOP záró rendezvényét. A projekt egyik fő célja a három magyar folyóirat adatbázis: EPA-HUMANUS-MATARKA közös keresőjének megvalósítása volt. A szolgáltatást a záró rendezvényeken mutatták be.

A munkát Zawiasa Róbert végezte el, a HUMANUS programozója.

A közös kereső elérhetősége: <http://ehm.ek.szte.hu/ehm>

„Gyűjtsd föl szíveinkben, emberszerető Urunk, istenséged ismeretének tiszta világosságát, nyisd meg lelki zemeinket evangéliumi tanaid megértésére! Oltsd belénk a Te boldogító parancsolataid félelmét, hogy minden testi kívánságot legyőzvé, lelki életet éljünk, mindent tetszésed szerint gondolva és cselekedve! Mert Te vagy lelkünk és testünk megvilágítója Krisztus Isten és Téged dicsőítünk kezdetnélküli Atyáddal, legszentebb, jóságos és elevenítő Lelkeddel együtt, most és mindenkor és örökkön örökké.” (Részlet Aranyaszájú Szent János liturgiájából)

Aranyaszájú Szent János liturgiájában az evangélium felolvasása előtti papi imádság olyan mindennapi imádság, amely most egy új kezdetkor, egy új tanév, egy új egyházi év kezdetén is képes ráirányítani a figyelmünket arra, hogyan kell nekikezdenünk az előttünk álló feladatoknak, az előttünk lévő időszaknak.

A krisztusi örömhír megértése és elfogadása, az ahhoz való ragaszkodás teszi lehetővé, hogy a világban élve ne a világnak éljünk, hanem hiteles Krisztuskövetőkként hitünket tetteinkben is láthatóvá tegyük. Munkánk gyümölcsét akkor várhatjuk nyugodt szívvel, ha életünket az emberszerető Isten végtelen szeretetére alapozzuk.

Megnyílt lelki szemekkel, istenfélelemmel, hittel és szeretettel induljunk el az előttünk álló útra.

Gánicz Endre
Szent Atanáz Görög Katolikus
Hittudományi Főiskola Könyvtára

A kiadvány változatlan formában és tartalommal szabadon terjeszthető, felhasználható, nyomtatható, sokszorosítható és korlátozás nélkül közzétehető!

Lezárva: 2011. szeptember 14.

Kiadja: Egyházi Könyvtárak Egyesülése
Szerkesztő: Zsohovszky Márta, Tegzes Béla

E-mail: biblio@sapientia.hu

Telefon: 1-486-4421